

پسته‌کاران از برندگان اصلی عرضه بورسی پسته



چند روزی بیشتر از آغاز معاملات گواهی سپرده و قرارداد آتی پسته در بورس کالا نمی‌گذرد که براساس آمارها، استقبال از این محصول خوب برآورد شده است. یک کارشناس بازار سرمایه در این زمینه معتقد است که پسته‌کاران از برندگان اصلی ورود پسته به بورس کالا خواهند بود و از مزیت واقعی شدن قیمت‌ها و افزایش سود بهره‌مند می‌شوند.

حمیدرضا مهرآور در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به این‌که ورود پسته به بورس کالا را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ اظهار کرد: در یک نگاهی کلی، معامله هر محصولی که به‌صورت شفاف و بر اساس عرضه و تقاضا و در بستری قانونی مانند بورس کالا انجام می‌شود، موجب ارتقای کیفیت و بهبود وضعیت بازار آن محصول خواهد شد. درباره بازار پسته، همواره واسطه‌ها، پسته را با قیمت ارزان از کشاورز می‌خرند و سپس منتظر می‌مانند تا در زمان مناسب محصول را به بازار عرضه کنند. اما با ورود پسته به معاملات گواهی سپرده و آتی بورس کالا این روند حذف می‌شود و امکان عرضه مستقیم پسته از سوی کشاورزان در بورس با قیمت واقعی فراهم می‌شود؛ نمونه بارز این اتفاق در اندک مدتی برای زعفران رخ داده و بازار داخلی و خارجی طلای سرخ را رونق داده است.

وی ادامه داد: برنامه‌ای که اکنون برای پسته پیش‌بینی شده را شاید بتوان با یک مثال، روشن‌تر بیان کرد؛ فرض کنید شما پول اضافی خود را در جایی مانند بانک سپرده‌گذاری می‌کنید و هرگاه نیاز داشتید به میزان لازم از سپرده خود برداشت می‌کنید. به همین سیاق، برای پسته

هم انبارهای استاندارد و مورد تأیید بورس توسط بسیاری از عرضه‌کننده‌ها آماده‌شده تا افراد بتوانند محصولات خود را انبار کنند و بعد در زمانی که احساس می‌کنند قیمت فروش محصول به نفع آنان است، تمام یا بخشی از پسته‌های خود را از انبار خارج و روانه بازار یا بورس می‌کنند. نکته اینجاست که تاکنون، رویه غالب این بود که کشاورز محصولی را تولید می‌کرد اما چون مکان مناسبی برای نگهداری آنچه از لحاظ بهداشتی و چه امنیتی نداشت، ناچار به فروش سریع محصول خود می‌شد، آن‌هم در زمان برداشت محصول که طبیعتاً قیمت آن بسیار ارزان‌تر است.

این کارشناس بازار سرمایه اضافه کرد: اما با مکانیسم جدیدی که اندیشیده شده و پس از آغاز به کار بورس پسته، این امکان به وجود آمده که تولیدکننده در زمان مناسب محصول خود را عرضه و سود بهتری نصیب خود کند. جدای از این دستاورد مثبت، آن‌ها می‌توانند بر مبنای محصولی که به امانت در انبارهای پسته گذاشته‌اند «گواهی سپرده کالایی» دریافت کنند. این گواهی سپرده، جزو اوراق ارزشمندی است که در بانک‌ها قابل توثیق و دریافت تسهیلات است. بنابراین شروع به کار بورس پسته، اقدام بسیار بزرگ و مهمی است و همانند بورس زعفران که به‌ویژه با حذف واسطه‌ها موجب بهبود درآمد کشاورزان شد، بورس پسته هم می‌تواند عامل افزایش درآمد تولیدکنندگان پسته شود تا به اصطلاح، حق به‌حقدار برسد.

مهرآور در پاسخ به این‌که چگونه می‌توان کشاورزان را به عرضه بورس محصول خود ترغیب و تشویق کرد؟ گفت: هر کشاورزی که از این واقعیت مطلع شود که عرضه بورس پسته تولیدی‌اش، حداقل ۱۰ تا ۲۰ درصد سود بیشتر عاید او خواهد کرد؛ شک نکنید فروش سنتی پسته را کنار گذاشته و محصولش را روانه بورس کالا خواهد کرد. اجازه بدهید باز هم از زعفران مثال بزنم؛ بسیاری از زعفران‌کاران که تولید آنان به اندازه یک کیلو بود، ترجیح می‌دادند آن را به اولین خریدار بفروشند اما اکنون هیچ‌کدام این کار را نمی‌کنند و به دلیل اطلاع از نرخ زعفران در بورس، مشتاقانه محصولشان را در بورس زعفران عرضه می‌کنند و همین تحول، تأثیر مثبتی در افزایش درآمد کشاورزان و نیز قیمت و بازار زعفران ایجاد کرده است.

وی با اشاره به این‌که بورس پسته تازه شروع به کار کرده اظهار کرد: خیلی از کشاورزان هنوز با اهداف و مزیت‌های آن آشنا نیستند یا ممکن است حتی از فعال شدن چنین بورس بی‌اطلاع باشند اما اگر اطلاع‌رسانی گسترده و اقناعی دوباره بورس پسته و مزایای آن برای

کشاورزان در دستور کار قرار گیرد و اجرایی شود، بدون تردید، تولیدکنندگان از بورس پسته استقبال خواهند کرد زیرا این بورس، تأمین‌کننده منافع آنان است. به این ترتیب مرجعی کارشناسی و مورد اعتماد، پسته را قیمت‌گذاری می‌کند که همین باعث خواهد شد دست دلان و کسانی که سال‌های سال از دسترنج کشاورز سودهای هنگفتی می‌بردند، کوتاه شود و سودها به جیب کشاورزان برود. علاوه بر این، نظارت بهتری برای صادرات صورت خواهد گرفت که صادرات پسته و ارز حاصل از آن را افزایش خواهد داد که باز کشاورزان از این رخداد منتفع می‌شوند.

وی در پاسخ به این‌که یکی از مشکلات ما در بازار جهانی، ضعف استاندارد پسته صادراتی کشورمان و به‌ویژه در بحث چگونگی نگهداری و نیز بسته‌بندی‌های نامناسب این محصول است. آیا عرضه بورسی پسته می‌تواند در ترمیم این نقطه ضعف مؤثر باشد؟ گفت: دقیقاً، به نکته درستی اشاره کردید. چگونگی نگهداری پسته، مخصوصاً پسته تازه و تر خیلی مهم است زیرا عدم توجه به این نکته دچار شدن پسته‌ها در انبارها به آفت و قارچ را تقویت می‌کند. این اتفاق متأثر از نگهداری در انبارهای غیراستاندارد است.

او ادامه داد: اگر کشاورزان با امکانات آشنا شوند و بدانند نگهداری و بسته‌بندی با شیوه درست و استاندارد، چه ارزش‌افزوده چشمگیری برای آنان و همچنین کشور خواهد داشت، در زمینه رفع این کاستی و نقطه‌ضعف با جدیت وارد عمل خواهند شد. از جمله راهکارهای مؤثر، ورود کشاورزان به بورس پسته است که باعث خواهد شد امکان نگهداری این محصول در انبارهای برخوردار از استانداردهای لازم فراهم شود.

این کارشناس بازار سرمایه در پاسخ به این‌که آیا بورس پسته قادر است ظرفیت پسته ایران برای تبدیل به یکی از قطب‌های اصلی قیمت‌گذاری پسته در بازارهای جهانی را عینیت بخشد، گفت: چرا که نه؛ چند روز پیش گزارشی درباره پسته آمریکا دیدم که نشان می‌داد در این کشور تولید پسته بسیار زیاد است اما کشاورزان آمریکا هم اذعان داشتند که مزه پسته ایران خیلی بهتر از پسته آنهاست. این مزیت رقابتی پسته کشورمان، می‌تواند با بورس کالا تقویت شود و در نهایت، بازار جهانی پسته کشورمان را گسترش دهد. همین باعث خواهد شد که ما از طریق بورس پسته جای خود را در بازارهای جهانی خیلی بیشتر باز کنیم. هم‌اکنون نیز کشورهای بسیاری هستند که بدون توجه خطرات تحریم‌های ضدایرانی آمریکا حاضرند پسته کشورمان را خریداری

کنند. ترکیه، نمونه بارز چنین کشورهایی است.

وی افزود: نکته دیگر اینکه وقتی محصولی دارای بازار مصرف خوب باشد، مردم به تحریم‌های دولت‌ها اعتنایی نمی‌کنند و آن محصول را به هر صورت خریداری می‌کنند. بنابراین اگر ما از طریق بورس پسته، برندسازی حرفه‌ای و مؤثری انجام دهیم، می‌توانیم جایگاه برتری در بازارهای جهانی پسته به خود اختصاص دهیم. فراموش نکنیم داشتن مزیت، به‌تنهایی کافی نیست بلکه باید با بهره‌گیری از روش‌های علمی و به‌روز، وارد بازارهای دنیا شویم؛ وگرنه، همان بلایی که سر صادرات بی‌رقیب فرش ما آمد و اکنون به حاشیه بازارهای جهانی رانده شده، در سایر محصولات صادراتی ما هم خواهد آمد. آینده پسته ایران بسیار روشن است، مشروط به آنکه تولید و صادرات آن موردحمایت قرار گیرد و از استانداردهای موردتوجه بازارهای جهانی برخوردار باشد.